

Особливості управління якістю продукції в умовах інтеграції до світового співтовариства

Вінницький національний технічний університет, факультет менеджменту

Анотація

В статті розглянуто особливості управління якістю продукції в умовах глобалізації. Проаналізовано чинники формування якості продукції. Запропоновано комплекс заходів по забезпеченню якості продукції за технічним, економічним та організаційним напрямками.

Ключові слова

Якість, якість продукції, конкурентоспроможність, чинники формування якості, шляхи вдосконалення якості.

Abstract

This article reviews the main approaches of quality management in the context of globalization. The factors forming quality were analyzed. A complex of measures to ensure the quality of products on the technical, economic and organizational areas was offered.

Keywords

Quality, product quality, competitiveness, factors shaping quality, ways to improve quality.

В умовах ринкових перетворень в економіці України, які характеризуються посиленням процесів глобалізації, загостренням конкуренції, виникає необхідність пошуку нових шляхів підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. При цьому конкурентоспроможність підприємства залежить перш за все від його здатності задовольняти потреби споживачів продукції, найважливішим параметром оцінки якої є якість.

Зростання конкурентної боротьби за споживача та вступ України до СОТ вимагають суттєвих змін в умовах роботи підприємств харчової промисловості щодо поліпшення якості товарів та послуг, зокрема необхідні більш ефективні заходи контролю за якістю продукції харчової промисловості. Позитивним фактором у вирішенні цієї проблеми можна вважати впровадження на вітчизняних підприємствах харчової промисловості міжнародних систем управління якістю харчової продукції.

Для України зі вступом до СОТ набирають актуальності питання щодо виробництва конкурентоспроможної продукції, яка могла б реалізовуватися в європейських країнах і відповідала б міжнародним стандартам [1].

Вдосконалення управління якістю належить до наукових напрямів, які достатньо активно вивчаються. До фундаментальних праць в галузі управління якістю належать роботи таких зарубіжних вчених як М. Беста, Е. Демінга, Дж. Джурана, Ф. Кросбі, О. Уільямсона, А. Робертсона, А. Фейгенбаума, Дж. Харрінгтона, М. Мінору, І. Муто, Ш. Шінгу та ін. За радянських часів вагомим науковим внеском в теорію управління якістю стали розробки Г. Азгальдова, Л. Бадалова, О. Глічева, В. Панова та ін. Останнім часом дані проблеми активно досліджуються на пострадянському просторі, у т.ч. в Україні. До таких робіт слід віднести праці Ю. Адлера, П. Калити, Ю. Койфмана, Д. Крисанова, О. Орлова, М. Шаповала та ін.

Забезпечення належної якості продукції – це вимога часу, сучасної дійсності, коли будь-який товар задовольняти споживача не може, як це було при командно-адміністративній системі. У нинішніх умовах споживач продукції є регулятором її рівня виробництва і попиту на ринку.

Якість продукції формується під впливом таких важливих чинників:

- активне прагнення підприємств до оперативного використання досягнень науково-технічного прогресу;
- ретельне вивчення вимог внутрішнього і міжнародного ринків, а також потреб різноманітних категорій споживачів;
- інтенсивне використання творчого потенціалу персоналу через навчання, виховання, систематичне підвищення кваліфікації, різноманітну мотивацію матеріального та морального

характеру.

Важливими властивостями для оцінки якості є:

- 1) технічний рівень, що відбиває матеріалізацію в продукції науково-технічних досягнень;
- 2) естетичний рівень, що характеризується комплексом властивостей, пов'язаних з естетичними відчуттями і поглядами;
- 3) експлуатаційний рівень, пов'язаний з технічною стороною використання продукції (догляд за виробом, ремонт і т.п.);
- 4) технічна якість, що припускає гармонічне ув'язування передбачуваних і фактичних споживчих властивостей в експлуатації виробу (функціональна точність, надійність, тривалість терміну служби).

Підвищення якості продукції повинно базуватися на основі розробки комплексної, взаємопов'язаної системи технічних, організаційних, економічних і соціальних та мотиваційних заходів, що забезпечують необхідний рівень якості на всіх стадіях виробництва і споживання продукції. Важливою умовою при їх формуванні є досягнення "господарського ефекту" за рахунок зменшення вартості виробів [2].

Тому вважаємо доцільним впровадження заходів по підвищенню якості продукції одночасно:

1. за технологічним напрямком:

- техніко-технологічна досконалість виробництва (використання досягнень науки і техніки в процесі проектування виробів, удосконалення застосування стандартів і технічних умов);
- досконалість засобів виробництва (запровадження новітніх технологій, забезпечення належної технологічної оснащеності виробництва);
- удосконалення системи контролю за якістю сировини, матеріалів, готової продукції;

2. за економічним напрямком:

- ефективність управління витратами на якість;
- рівень інвестиційного забезпечення модернізації;
- ефективність системи логістики;

3. за організаційним напрямком:

- формування організаційної культури та філософії організації;
- використання ефективної системи мотивації;
- лідерство та фахова компетентність середнього та вищого менеджменту;
- якість промислово-виробничого персоналу;
- дотримання технологічної дисципліни;
- проведення сертифікації продукції і послуг згідно міжнародних сертифікатів [3].

Таким чином, сучасна система управління якістю продукції повинна орієнтуватися на характер потреб споживачів, їх структуру і динаміку, кон'юнктуру ринку та стимули, зумовлені економічною та технічною конкуренцією, що є характерним для ринкових відносин. Управління якістю на підприємстві, незалежно від форми власності та масштабів діяльності, повинно оптимально поєднувати дії, методи і засоби, які забезпечували б, з одного боку, виготовлення продукції, що відповідає потребам ринку, а з іншого – розробку нових видів продукції, здатних задовольняти майбутні потреби ринку.

Система управління якістю, що побудована згідно з принципами Загального управління якістю, передбачає постійне вдосконалення маркетингової діяльності фірми, поліпшення якості продукції і задоволення потреб усіх зацікавлених сторін: споживачів, постачальників, персоналу, власників, суспільства в цілому за рахунок створення відповідного менеджменту на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Небава М. І. Забезпечення енергетичної, економічної та екологічної безпеки України в контексті сталого розвитку / М. І. Небава, О. В. Стрелюк // V-ий Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю (Екологія / Ecology -2015), 23-26 вересня 2015. Збірник наукових праць. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. – С. 277.
2. Небава М. І., Стрелюк О. В. Оптимальне фінансово-економічне управління підприємством / М. І. Небава, О. В. Стрелюк // Регіон: особливості розвитку і управління в умовах децентралізації влади / Науковий вісник Вінницького кооперативного інституту. Статті учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 16-17 березня 2015 р. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2015. – С.81-84.

3. Ткачук Л. М. Якість продукції: методологічні та прикладні аспекти / Л. М. Ткачук, Т. К. Калугаряну // Ефективна економіка. – 2013. – № 5. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua>.

Людмила Миколаївна Ткачук, к.е.н., доцент кафедри підготовки менеджерів, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, email : tkachuk_ludmila_76@mail.ru.

Lyudmila Tkachuk, Ph.D., assistant professor of management training, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa.